

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvérve.
Egy évre 10 h.
Negyedévre 4 -
Helyben házhoz hordva.
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Közvetlen postán szállítva.
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfői és
ünnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratot vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 293. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1915 december 24.

Elfogott montenegrói osztag.

Budapest, december 23. (Hivatalos.)

Délkeleti hadszíntér.

Egy a Tepea környékén meg az északi Tara-park szakadékaiban rejtve maradt kisebb montenegrói osztagot rövid harc után elfogtunk. Egyéb ujság nincs.

Orosz hadszíntér.

Budapest, december 23. (Hivatalos.)

Nincs különösebb esemény.

Visszavertünk egy olasz zászlóaljot.

Budapest, dec. 23. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

Az általános helyzet változatlan. A Judikánokban heves ágyú-harcok folytak. A tengeremelléki arcvonalon a Podgorán egy olasz zászlóalj támadását visszavertük.

Hófer.

Elsülyesztett japán hajó.

Budapest, december 23. (Saj. tud.) A Havas-ügynökség jelentése szerint Yasako-Maru nevű japán gőzöst a Földközi-tengeren egy el-lenséges buvárhajó elsülyesztette. A hajó 12500 tonnás szállító hajó volt.

A németek bebocsáttatást kérnek Görögországba.

Rotterdam, december 12. A Reuter-ügynökség egy athéni táviratban jelenti, hogy diplomáciai tárgyalások folynak a görög kormányral a német és bolgár csapatoknak Görög-Macedóniába való benyomulása ügyében.

A Szezenen elsülyedt egy angol hajó.

Galac, december 23. Southampton angol hajó a Szezen-csatornában török aknán felrobbant és elsülyedt.

Szaloniki el van zárva a külvilágtól.

Szofia, december 23. Harmadnapja már nincs közvetlen hír Athénből és Szalonikiból. Valószínű, hogy az angolok és a franciák teljesen elzárták Szalonikit a külvilágtól. Még Athén és Szaloniki között is meg van zavarva a táviróösszeköttetés. — Ennek állítólag a nagy vihar az oka, amely a táviró- és telefonvezetékeket szétezagatta, de sokkal valószínűbb, hogy az angol-francia hadvezetőség lefoglalta az athéni távirót.

Szerb menekülők Albánián át.

Lugano, december 23. A Corriere dela Sera tudósítója jelenti Bariból: Ismét nagyon sok szerb menekült érkezett ide, a kik között a legmagasabb speciális rétegek nagy számmal vannak képviselve. Gyalog tették meg az utat szörnyű nélkülözések között végig Szerbián, Montenegrón és Albánián. Stankovics szerb külügyminiszteriumi titkár, a ki a szerb vezérkarhoz volt beosztva, hihetetlen dolgokat beszélt a német, osztrák és magyar csapatok kegyetlenkedéseiről, a melyeket a jámbor és békés szerb lakosságon elkövettek. Azt mondja, hogy ez idő szerint 100.000 szerb katona nyomul előre Albánia hegyein, ez a sereg éhezik és mindenben segítséget szenved, de azért el van szánva rá, hogy mihelyt újra felszerelik, ismét bevonul Szerbiába a trónörökös vezetése alatt.

Az új angol főparancsnok.

London, december 23. A hadügyminiszterium hivatalosan jelenti: Sir Douglas Haig tábornok átvette a francia és flandriai harcerekben lévő brit csapatok főparancsnokságát, sir Charles Monro tábornok lesz Haig utóda az első hadsereg parancsnokságában. Archibald Murray, a birodalmi vezérkar eddigi főnöke pedig átveszi az utóbbinak parancsnokságát.

Karácsonyi és Újévi ajándéktárgyak

u. m. valódi arany, ezüst és briliáns ékszerek, régiségek, műtárgyak, dísz tárgyak, valódi és chinai ezüstdíszek, diszmuáruk, bőröndök, nesseserek, erszények, ridicülök, hadfelszerelési cikkek stb. olcsó beszerzési forrása. Megtekinthető vételkényszer nélkül

STERNBERG J. alkalmi nagyruházában, Szent László-tér, Kishidő.

Regi tárgyakat veszek, kívánatra házhoz is megyek. — Telefon 13-45.

Az angolok sürgetik a támadást Görögország ellen.

Zürich, december 23. Beavatói körökben határozottsággal állítják, hogy a Szaloniki kérdésben a döntés közvetlen küszöbön áll, amit nemcsak görög részről sürgetnek, hanem maga az antánt is. Maletterre táborok a France Militaire ben feltűnést keltő cikket közöl, amelyben azt követeli, hogy az antánt csapatai azonnal kezdjenek offenzívát, még pedig Görögország ellen is, mert különben a központi hatalmak a törökökkel és a bolgárokkal szövetségben megszerzik a Földközi-tengeren való uralmat s az angolokra keletásiai és afrikai területen halálos csapást mérnek.

A Daily Telegraph kategorikus formában pontos felvilágosítást kér a kormánytól a szaloniki eseményekről. A lakosságot nagy nyugtalanság fogta el, mert nem tudja, mi a balkáni akció célja s csak azt az egyet látja világosan, hogy az antánt ebben a világháborúban elvesztette az iniciatívát, mert elhízott kalandba bocsátkozott.

A cár kifáradt.

Bukarest, dec. 23. Pétervárról jelentik, hogy az orosz hadsereg vezetésében már legközelebb igen nagyarányú változások fognak beállni. A cár maga teljesen vissza fog vonulni a fővezérletről, mert egészsége annyira megromlott, hogy hosszú és tökéletes pihenésre van szüksége. A főhadvezérletet egy új személyiség fogja átvenni, aki a nyilvánosság előtt ezideig még teljesen ismeretlen, noha az orosz hadvezetés irányításában az utóbbi időben már nagy mértékben érvényesítette befolyását.

HŐSÖK ÜZENETE.

Szürke messzeségből sűrű köd fátyolán
Békefény csillog át, most olyan halovány.
Tudjuk azért, tudjuk mégis,
Hogy itt a karácsony,
A szeretet szent ünnepe —
Vérbefut világon.

Titkolt messzeségből, jégkérű bérektől
Testvéri szózatunk im' felétek esendül:
Nehéz sorsunk enyhítését
Töletek is várván,
Üzenetet küldünk haza
Kóbor szellő szárnyán.

Hosszu idő óta nehéz időt élünk,
Kínos harcmezőkön, fagy, hull piros vérünk,
Vérrel festett hőmezőkön
Ellenség közepett
Nem melegít minket egyéb,
Mint hazaszeretet.

Szeretete annak az édes hazának,
Melybe szereteteink epekedve várnak,
Hova vissza mi is olyan
Szívszakadva vágyunk,
Hisz' milliók fájó szíve
Sóhajtoz' utánunk.

Csontig át-át fázunk, küzdünk roskadásig,
Halálos borzalmunk elszántsággá válik.
Megvetjük a rémes halált,
Mert csak az a életünk,
Hogy hazánknak és nevünknek
Dicsőséget vivjunk.

Drága életünknel csak a haza drágább,
Mert az neveli fel a katonát árvát.
Hogyha mi nem védelmeznők
E hazát, elveszne,

1530 fogoly nyugaton.

Berlin, december 23. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A 82 ik népfelkelő dandár bátor ezred ei tegnap kemény küzdelemben visszafoglalták a Hartmannswellerkopf útját. Az ellenség rendkívül súlyos véres veszteségeket szenvedett és 23 tisztet és 1530 főnyi legénységet hagyott fogolyként kezünkön.

Az északi lejtőn folyik egyes árokdarabok megtisztítása, melyeket a franciák még tartanak.

Megint hazudtak a franciák.

A tegnapi esti hivatalos francia jelentés adata, amely szerint a december 21-én a csúcsért vívott harcokban 1300 németet fogtak el, legalább is felében tulzás. A mi összes veszteségünk, beleértve valamennyi halottat, sebesültet és eltűntet, amennyire eddig át lehet tekinteni, 1100 embert tesz ki. A keleti és balkáni hadszíntéren jelentős esemény nem történt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Szaloniki feladásának következményei.

München, december 24. A Münchener Neueste Nachrichtenek táviratozzák Rosendaalból: A Guerre Sociale-ban Cherradame „Ha elveszítjük Szalonikit” címmel azt követeli, hogy Szalonikit és kikötőjét erős várrá alakítsák át s Szaloniki elvesztése esetére a következő katasztrófákat jóslta:

1. A szövetségesek jelentékeny anyagi veszteséget szenvednének s expedíciójuk véglegesen megghiúsulna.

2. Kétszáz kétszázötvenezer szerb katona elvesztése.

3. A szerbek feláldozásából érzékeny károsodása származnék az antente morális tekintélyének s elkövetkeznék Görögország, valamint Románia beavatkozása a központi hatalmak oldalán. Ezzel Oroszország komoly veszedelemba jutna.

4. Konstantin király számára lehetővé válnék, hogy a németeknek átengedje Szalonikit, e legfontosabb hadművelési bázist és hogy a görög hadsereg a Dodekavoson Olaszország ellen akcióba lépjen. Azonfelül az erősen szaggatott görög partvidék ideális rejtékhely volna a német tenger-alattjárók részére. Ezzel a Földközi-tenger a láthatatlan tengeri rablók uralma alá jutna. Számításba kellene venni azt is, hogy a görög tengeri haderő is ellenünk lépne fel.

5. Pireusz alig 17 órányira van Egiptomtól, amely körülmény lehetővé tenné, hogy a tengeralattjárók blokkirózzák a szuezi csatornát, amely ellen a török német offenzíva is megindul.

6. A francia és angol csapatoknak Szalonikiból való visszavonulása után már ki volna zárva Olaszország balkáni beavatkozása. Ép oly kevéssé tudna Oroszország is Besszarábiából előrenyomulni.

7. 600—700,000 török szabadulna fel, hogy ellenünk és Oroszország ellen harcoljon. Perzsiában körülbelül 400,000 igen jó katonát lehetne összeszedni. Afganisztánban pláne 500,000 katonát lehetne besorozni és India ellen vezetni. A németek pedig kihasználhatnák a Kelet nagy anyagi segélyforrásait.

Az ellenségnek ezeket a nagy előnyöket szabad átengednünk, ha az csak egyáltalán lehetséges. Százötvenezer emberrel lehet tartani Szalonikit. Ha visszavonjuk a csapatokat, úgy elvesztettünk 200,000 szerbet, valamint, ami a legsúlyosabb, adunk a németeknek 400,000 görög, 600,000 román és 400,000 perzsa, tehát 1 millió 400,000 új katonát.

Árváinknál árvaibb akkor
Oh, ugyan ki lenne?

Szenvedünk, áldozunk erőt, vért, életet,
Hogy boldogok legyünk valaha véletek.
Áldozatos harcainkban
Segítségtek nekünk,
Égbe szálló imáitok
Erősítsék lelkünk.

Testvéri kezetek adjon kardot, fegyvert,
Didergő testünknek ruhát, italt, ételt.
Ki most velünk együtt érez:
Hazáját szereti,
Százsorta nagyobb áldozat
Sem áldozat neki.

Közös áldozatból virul majd a nemzet,
Melyet a szenvedés annyira megédzett.
Kötelességtudás nevelt
Mindig nagy tettekre,
Szent legyen most is előttünk
Hazánk becsülete.

Zöldelő fenyvesek s lombhullatott fáknak
Véres árnyékában sok-sok sírt megástak.
Oda temettek el oda
Sok hőst közös sirba
Rögtönzött keresztjükre
Nevük sínos felírva.

Ellenséggel együtt, idegen hant alatt
Sok magyar honvédnek hősi szíve hamvad.
S bár kihűlt a sok tüzes szív
S kialudt sok élet
Ezer lélek akáresak egy
Igy kiált felétek:

Hazánk védelmében, hogyha el is estünk,
S messze idegenben nyugszik roncsolt testünk,
De szellemünk köztetek él

Örök dicsőséggel
Történelem őrzi tettünk
A hírünk nem vész el.

Boldog jövőtökért, értetek véreztünk,
Nem sajnáljuk ezért nyomorult életünk,
De fáj hősi szívünk lelkünk,
Hogy velünk kevesebb
Azok száma, kik még mindig
Harcolnak értetek.

Nem fájva a lelkünk, szép hazánk meg
[maradt,
Árváink felnőnek védszárnyai alatt.
De ha gyermekeink éhen
Szomjan nem is vesznek,
Apák gondja, szeretete
Nélkül mivé lesznek?

Nem elég a kenyér, keserű az élet,
Hogyha szívetekben szeretet nem ébred.
Tevékenyen szeressétek
Minden gyermekünket,
Ilyen hazaszeretet fog
Megnyugtatni minket.

Szürke messzeségből, sűrű köd fátyolán
Átszűrődik a fény, most olyan halovány.
Tudjuk azért, tudjuk mégis,
Hogy itt a karácsony
A szeretet szent ünnepe
Vérbefut világon.

Titkolt messzeségből hófedte hegyektől
Siri sötétségből halotti szó zendül:
Bus árváink szeretetét
Töletek elvárván,
Üzenetet küldtünk haza
Kóbor szellő szárnyán.

Nyiri István.

A görög kormány a szerb csapatok lefegyverzéséről.

Athén, december 23. Kormánykörök szerint a görög területre menekült szerb csapatok lefegyverzése miatt a görög kormányhoz intézett angol jegyzék nem fog a kívánt eredménnyel járni. A kormány ugyan nem fog elzárkózni a szerbektől elkobzott fegyverek kiadásától, de erre csak abban az esetben lesz hajlandó, ha a szövetséges hatalmak beleegyeznek a szerb katonák koncentrációs táborokban való internálásába. A görög kormánynak az az álláspontja, hogy a szerb fegyveres csapatok, emberanyaguk kvalitása folytán, erősen veszélyeztetnék a közállapotokat. A lefegyverzés ténye sem katonai, hanem csupán belügyi és közrendészeti okokban leli magyarázatát.

Az angol csapatok veszedelme.

Budapest, december 23. (Saj. tud.) Milanóból jelentik: A lapok jelentése szerint az osztrák-magyar csapatok előnyomulása következtében Albániában a menekültek száma egyre növekszik. A montenegrói csapatok egyharmada harc képtelen. A Kuttella marban körülvárt angolok helyzete veszedelmes, miután a pótlási kísérletek meghiúsultak.

200 hollandi tehenet vesz a város.

Rendkívüli városi közgyűlés.

A városi tanács a tejhiány enyhítésére hollandi teheneket szándékozik vásárolni. Már a legutóbbi közgyűlésen előterjesztést tett, de a törvényhatóság hozzájáruló tagjainak felvilágosító hozzászólásai után utasították a tanácsot, hogy nézzen utána, vajon nem lehetne-e bonyhádi magyar teheneket vásárolni, egyben pedig folytassa a tárgyalásokat az ajánlatot tevő hollandi nagykereskedővel.

A tanács megbízása alapján Komlóssy József gazdasági tanácsos tudakozódott a bonyhádi tehenek vétele ügyében, de eredménytelenül, mert ma drága pénzért sem lehet bonyhádi tehenet kapni.

A hollandi nagykereskedővel azonban kedvező eredményre jutottak a tárgyalások.

Tegnap ugyanis megjelent Nagyváradon a hollandi nagykereskedő és személyes tárgyalást folytatott Komlóssy József tanácsnokkal. Megegyezésre jutottak arra nézve, hogy 200 darab elsőrendű hollandi fajtehenet szállít Nagyvárad városának és pedig a nagyvárad állomáson átvéve elősúlyban kilónként 3 K 35 filléért.

A városi tanács úgy tervezi, hogy a teheneket nagyváradai kisgazdáknak, továbbá földbirtokosoknak, azon feltételek mellett, hogy 3 év alatt fizetik, illetve törlesztik le a tehenek árát a kitermelt tejet kizárólag Nagyvárad városának adják át. A tejért a város literenként 36 filléért ad és pedig 20 filléért készpénzben, 16 filléért pedig az illető javára irnak, a tehén árának törlesztésére.

A számítások szerint a 200 hollandi tehen után átlag napi 2500 liter tejhez jut Nagyvárad városa.

A hollandi kereskedő ez évi december 31-ig tartja fenn ajánlatát.

A városi tanács tegnap délelőtt foglalkozott a kérdéssel s Komlóssy József tanácsos jelentését tudomásul vette s azt elfogadás végett a törvényhatóság elé terjeszti.

Mivel pedig a kérdés eldöntése sürgős, mert e hó végéig határozni kell az ajánlat felett a városnak, a tanács utasításához képest Lukács Ödön főjegyző engedélyt kért a főispántól rendkívüli közgyűlés összehívására. Hlatky Endre főispán az engedélyt erre meg is adta és így a hollandi tehenek vétele ügyében a jövő kedden, december 28-án rendkívüli városi közgyűlést tart a város törvényhatósága.

Előreláthatólag a törvényhatóság most már megszavazza a hollandi tehenek vásárlását, annál is inkább, mert a jó hírű hollandi kereskedő garanciája biztosítja a tehenek kiválóságát s kisgazdáink könnyűszerrel jutnak kiváló fajállatokhoz. Ezekon kívül napi 2500 liter tejhez jut Nagyvárad, ami a mostani nagy tejszükségben szintén fontos dolog.

Segített Szent Antal.

Egy fiu kálváriája.

Budapesten a humor utcai barakkiskolában elveszett Dolevicszky Ferencné tanítóné iróasztalfiókjából 347 korona. A gyanu Kardos István 12 éves tanulóra irányult azon az alapon, mert egy társát elhívta az iskolából azzal, hogy cukrot vesz neki. Pénzt nem találtak nála, de az összes osztályokban kihirdették, hogy Kardos István milyen csunya dolgot követett el. Hallotta a kihirdetést a második osztályban Kardos István 9 éves huga is, Kardos Margit. A fiut vallatták, verték, megkínosták, de ez makacsul állította, hogy nem tud a pénzről.

Kardos Pista tovább eljárt az iskolába, de mint egy mételyezettel, úgy bántak vele osztálytársai. Nem szóltak hozzá és szülei is ferde szemmel néztek rá. Csak egyetlen jóbarátja maradt meg: a kis huga, aki feltétlenül bizott ártatlanságában. Azzal vizsgálta bátyját, hogy ő folyton Szent Antalhoz imádkozik és Szent Antl majd kideríti az igazságot.

S ki is derítette.

A pénz eltűnését követő ötödik napon Kamócsay Dezső tanító megállott Kardos István padja előtt s leejtett valamit. A kis fiu felvette, azt hitte, reklámbankó. Mikor megvizsgálták, kiderült, hogy egy huszkoronás. Most már teljes volt a bonyodalom.

Végül hetedik napon Kamócsay Dezső tanító kijelentette, hogy a tanítóné ellopott pénze nála van. Mint az Est írja, ideges izgatottságában vette magához a tárcát, mikor a fiókban egy tanuló törzslapját kereste s azután nem tudta visszajuttatni észrevétlenül a pénzt, bár megkísérelte Kamócsayt elhelyezték az intézetből, mert bebizonyult, hogy jómódu ember, de beteg idegrendszere ember, a meghurcolt és megkínzott Kardos Pistát pedig azzal rehabilitálták, hogy mint mint jó erkölcsi magaviseletű fiut ösztöndíjjal tüntették ki. Az ösztöndíjas fiu azonban bucsut mondott az iskolának és most napszámos ugyanott, a hol az apja dolgozik, egy téglagyárban.

A kis Kardos Margit az állítja szilárdul s szent meggyőzéssel, hogy a bátyja ártatlanságát Szent Antal derítette ki, akire ő buzgón imádkozott.

A hitetlenek nem nagyon mosolyoghatnak az eseten, a tények beszélnek itt elég hangosan.

Nagyvárad társadalmának karácsonyi jótékonyága.

Az Erzsébet leányárvaház karácsonyfájára adakoztak: Özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné és özv. Nagy Ödönné 40—40 K, Grócz Béla 25 K, Imrik Zoltán, Vucskics Julia és Bozóky Gyuláné 4—4 K, Pallay Lajosné, dr. Fráter Imréné 10—10 K, Csepregi Miklósné 20 K, Kóta János 5 K, Lukács Gézáné 1 K, dr. Lábán Lajosné, dr. Bangha Aurélné, özv. Sal Ferencné, Molnár Gézáné, dr. Fássy Lajosné, Varró Domokosné, Buzássy Albertné, dr. Gyöngyösey Istvánné, Bige Berta, Bócz Gézáné, Molnár Lajosné, Géher Antalné, Niedermann Antalné, Frankó Eudréné, dr. Frankó Józsefné 2—2 K, Markovits Antalné 2 véka alma és dió, Krausz Samuné 1 zsák liszt, 1 zsák burgonya, 21 liter bab, 9 liter dió, 11 liter kölest adtak. A Huzella, Waldmann, Linoleum és Reisz József cég játékszereket, az Aszódi és Benedek cég cukorkákat adományoztak, mely adományokért hálás köszönetet mond az Erzsébet leányárvaház vezetősége.

A haretéren küzdő katonáink szeretet-adományára adakoztak: Gróf Széchenyi Miklós püspök 50, dr. Radu Demeter püspök 20, dr. Révész Vilmos és neje 10, Prikkel Gyula honv. százados 10, Kovács Gyuszi 10, Schvoy Vilmosné 5, özv. Darnyei Ferencné 5, Szmezszenka Ernőné 5, Mesko Andorné 5, Vura Lajosné 5 korona.

A kórházakban ápolt katonáink szeretet-csomagjaira adakoztak: Darvassy Lajosné 10, Deutsch K. J. né 10 és két (2) karácsonyfa, Keller Józsefné 4, Tabéry Arminné 10, Fábry Albertné 2, Flora (szakácsné) 4, N. N. 7, Tamáiny 2, Terdie 2, Magyar Agoston 2, dr. Nyiray Béláné 10, Paksy és Assalós 2, Hávrának Jánosné 10, Vajna Imre 2, Vajna Józsefné 4, Brückner E. 500 cigaretta és 12 K, Hoffmeisterné 10, özv. Papp Ábrisané 2, Pásztor postatiszt 1 K.

Adományok a csapatkórház karácsonyfájára. A csapatkórház sebesült katonáinak karácsonyfájára adakoztak: Grócz Béla nagyprépost 20 K, Spett Gyula 20 K, dr. Bundala Mihály 20 K, Gabrielly Lajos 20 K, dr. Karácsonyi János 20 K, özv. Bozóky Béláné 20 K, báró Luzsinszky Lenke 20 K, Nagy Ödönné 20 K, Fényes Manóné 20 K, Gellért Lászlóné 10 K, dr. Vucskics Gyula 10 K, Imrik Zoltán Sándor 10 K, dr. Lábán Lajosné 10 K, Lopusny Gyula 10 K, Tar Klementin 10 K, Laszky Arminé 10 K, özv. Molnár Lajosné 10 K, Kapustyák Rezsőné 4 K, özv. Fűredi Lászlóné 5 K, özv. Sal Ferencné 10 K, Singléry Gyuláné 10 K, Müller Fani 5 K, dr. Molnár I. né 10 K, Keszthely Sándorné 5 K, Platthy Miklósné 4 K, Géher Antalné 3 K, Niedermann Antalné 3 K, Sárréti János 2 K, dr. Némethy Gyula 2.

Szeretet csomagokat adakoztak a következők: Verner Kálmáné, Pap Imréné, Markovits Antalné alma és dió, Biliczky Sándorné, Amigó Mariska vacsora, özv. Bodnár Gyuláné, özv. Velyáczki Gyuláné, Vay Zoltánné, Korbély Józsefné, Simon Béláné, Pozsonyi Lászlóné és leánya, Balogh Kálmáné, dr. Fráter Imréné, Udvarhelyi Lászlóné, özv. Fűredi Lászlóné, Bige Gyuláné, Saághy Ferencné, Bozóky Gyuláné, Hanzély Erzsébet, Buzáth Irma, dr. Brányi Gézáné, özv. Popovits Györgyné, Egy urnó, Somogyi Gézáné, özv. Ficzek Lajosné, özv. Gonszori Béláné, Lukács

Ilona, Szirmai Györgyné, Kubinyi Gyuláné, Lukács Mária, Kernács Jánosné.
Hálás köszönetet mond a szíves adományokért özv. Nagy Ödönné.

A Tiszántúl olvasóihoz

Ezerkilencszáztizenhat a harmadik év. szám, melyet vérrel írnak be a történelembe. A harmadik, de reméljük az utolsó.

Óriási erőfeszítést teszünk minden téren, hogy nemzetünk jövőjét biztosítsuk. — Istenben bízva, reméljük küzdelmünknek győzelmes befejezését és aztán ismét következik a béke komoly munkája; az új Magyarországnak a vérrel szerzett alapokon felépítése.

Ez az új Magyarország, ha még egy ezredévet meg akar élni, nem lehet más, mint a miénk a régít építették; csak magyar, csak keresztény lehet.

A keresztény Magyarország vérzik ebben a háborúban egy keresztény Magyarorszáért. Ez a győzelem célja, ezt a célt nem szabad a vérző hősök kezéről elűnie senkinek.

A keresztény Magyarország eszméje van a Tiszántúl zászlajára írva. Érte küzd immár impozánssá növekedett táborban Nagyvárad és Bihar megye keresztény közönsége.

Ideális célt tűz ki maga elé a Tiszántúl, de a mellett nem feledkezik el a reális élet követelményeiről sem. A háború okozta nehézségek dacára jól értesült, tartalmas új-ságot adunk olvasóink kezébe. Dacára a minden vonalon történő drágulásnak, a Tiszántúl előfizetési ára megmaradt a régi, mi nem emeltük az előfizetési díjakat, mint más lapok megtették, sőt állandó vasár-napi önálló melléklettel bővítettük lapunkat.

Ennek eredménye nem is maradt el. Rövid néhány hónap alatt százakkal szaporodott előfizetőink száma.

Az új év küszöbén bizalommal fordulunk olvasóinkhoz, kérve nemcsak az előfizetések megújítását, hanem lapunk terjesztését is. Mindenki, aki a keresztény sajtót terjeszti, az a keresztény Magyarország szent ügyének válik apostolává.

A Tiszántúl szerkesztősége és kiadóhivatala.

A katonák karácsonya.

Az ünnepségek sorrendje.

Miként tavaly, úgy az idén is megtartja Nagyvárad közönsége a katonák karácsonyát. A jótékonyság nemes eszméje most is összegyűjtötte azokat, akik a katonák sorát igazán szívükön viselik, s igyekeznek nekik örömet szerezni a karácsony alkalmával. Minden kórházban esillogó, villogó diszes karácsonyfákat állítanak fel, meg-rakva csinos ajándékokkal. Minden kato-nának kijut az ajándékból, apróságok, ami a katonáknak kedves. Az egyes kórházak-ban lesz ünnepség, szavalás, ének, ami csak emelni fogja az ajándékosztás bájos, meg-ható hangulatát.

Összesen mintegy 7000 szeretet csoma-got osztanak ki, amelyeket városunk höl-

gyei, leánykái készítettek, de vidékről is sok csomag érkezett. Az ajándékok kiosztása, amelyet a buzgó hölgyeinek és tanító-nőink eszközölnek, már délelőtt megkezdő-dik egyes helyeken és este 7 óráig tart.

A mai ünnepségek sorrendje a követ-kező:

Délelőtt fél 12 órakor Vécsei utcai ba-rakkban (Kerner), délután 2 órakor Tüdő-vész szanatóriumban, délután 3 órakor az új esendőriskolában, az Orsolya-zárda és Immaculata zárda fél 4 órakor a hadapród-iskolában, bábaképezdében, a Rózsavölgyi-házban, az Államépítészeti kórházban, az Irgalmasok kórházában és a ref. internátus-ban, 4 órakor a gimnáziumban, a Tisza Kálmán-téri iskolában, a reál- és polgári iskolában, a Szilágyi Dezső-utcai, Szacs-vay-utcai iskolában, fél 5 órakor a Bihar-megyei köz-kórházban, 5 órakor a róm. kath. szemináriumban és a Kereskedelmi csarnok-ban, fél 6 órakor a Szent József intézetben, 6 órakor a csapatkórházban és fél 7 órakor a vasuti nyugvó kórházban.

Az Ór utcán a Sándor utcán és a régi esendőriskolában a doktorok osztják ki az ajándékokat, de itt karácsonyfa és bor nem lesz.

A többi helyeken városunk urhölgyei végzik az ajándékok kiosztását, így Fráter Imréné, Molnár Gézánné, Sztaniszlavszky Adolfné, Eleméry Ferenccé, Személy Kálmánné, Butyka Lajosné, Harmathy Károlyné, Szentlélek Kálmánné, Petry Gyuláné, Vucskies Julia, özv. Nagy Ödönné és még számosan.

Ezer gyermek a színházban.

Ünnepély a hadbavonult katonák gyermekei részére.

A városi hadsegélyző hivatal fáradtsá-gos munkájának fényes sikerében volt részünk tegnap délután a Szigligeti színház-ban, ahol közel ezer ártatlan gyermek igaz boldogságában, repeső örömeiben gyönyör-ködünk. Nincs az a fényes, nagy ünne-péség, amely felért volna ezzel, nincs bájo-sabb kép, mint ennyi gyermek szívből fakadó boldogságának megnyilatkozása. A szufolt nézőtér minden zugából örömtől ki-gyult gyermekarcok bájos mosolya ragyo-gott felénk.

A hadbavonult katonák gyermekei ré-szére rendezték az előadást. A földszint és erkély összes ülőhelyeit a gyermekek ré-szére tartották fenn s minden helyen előre el volt készítve az illető részére szánt aján-dék, ügyesen összeomagolva.

A város és a társadalom adományából apróbb és értékesebb ajándékok jutottak minden gyermeknek: meleg ruhaneműk, játékok, esemegék.

Az állóhelyeket az apróbb gyermekek szülei és kísérői töltötték meg, akik leg-többjének szemében örömkönnyekek esillog-tak gyermekeik boldogságától.

Mikor a függöny fellebbent, az apró gyermekajakak vidám zivaja egyszerre el-némult.

Juricskay Barna tanácsnok, akinek a vezetése alatt készítették elő a szép ünne-pélyt, lépett a színpadra, s rövid beszédben szólott a gyermekekhez, akikről Nagyvárad társadalmá ily szépen gondoskodott. Fogad-ják az ajándékokat hálás szívvel. Adja az Eg, hogy jövőre ne kelljen ilyen ünnepélyt rendezni, hanem a hareterekről visszatért

atyjuk körében örüljenek a szeretet ünne-pének.

Ezután egy bájos élőkép következett. A színpad közepén pompásan feldiszitett ha-talmas karácsonyfa állott, körülötte 14 jel-mezebe öltözött kisgyermek. A háttérből al-kalmi ének hallatszott. A remek élőképek feledhetetlen hatása volt a gyermekse-regre.

Ezután Ali Baba és a rablók című tündérregét adták elő a gyermekek nagy örömeire.

Végül három exotikus táncot mutattak be az örömtől repeső liliputi közön-ségnek.

A függöny legördülése után minden gyermek lelkes örömmel cipelte ki a szin-házból a kedves ajándékokat s csakhamar vidám gyermekseragtól népesedett be a Bé-mer tér.

A hadsegélyző bizottság méltó önérzet-tel fogadhatja Nagyvárad közönségének há-lás elismerését a pompásan sikerült szép ünnepély tapintatos rendezéséért.

HIREK

Karácsony este.

Másodszor gyulladnak ki a karácsonyfa gyertyái ágyuk dörgése, puskák villanása, haldoklók jajszava, diadalra robogó huszár patkók csattogása közepette. Másodizben néznek annyi családban könnyes szemmel a esillogó fára gyöngye asszony, apró gyerme-kek — hiányzik onnan valaki.

Az édes apa, a testvér, a ki a haretéren küzd, vagy a ki talán már nincs az élők sorában . . .

És a mai este az, a mikor megcsendült az angyali ének a betlehemi egyszerű jászol felett: Dicsőség Istennek, békesség földön a jóakaratu embereknek!

Zeng ez az ének ma is! Zeng a mi hős-eink ajkán és fegyverei szavában egyaránt. A mi fegyvereink a békéért küzdenek, a békét akarják és fogják biztosítani az egész művelt világ számára, melyet gonosz kezek, gyilkosok és diplomáciai méregkeverők lángba borítottak.

A békéért, a jóakaratu emberek béké-jéért küzdenek katonáink; a hány diadalt aratnak Kurlandtól Görzsig, Flandriától Mo-nasztirig, az mind a békét szolgálja.

Isten megáldotta fegyvereinket. Milyen más képe van a világnak ma, mint volt ta-valy ilyenkor! S ha tovább is velünk lesz Isten kegyelme, még szebb lesz a világ képe jövőre, mikor mind hazajönnek, akik ma hiányoznak a karácsonyfa alól, akiket vissza várnak, mikor a helyreállott családi körökben egy boldog és hatalmas magyar nemzet ajakáról esendül meg a hálaadó diadalmas ének:

— Dicsőség mennyben az Istennek, bé-kesség földön a jóakaratu embernek!

Ma a templomok gyertyái éjfélkor ki-gyulladnak, hirdelve az egész világnak a Megváltó születését. Az összes templomok-ban éjfélkor miséket mondanak. Emlékez-zünk meg az éjfélt misén értünk küzdő, szenvedő szeretteinkről, katonáinkról, álljunk

melléjük a legerősebb segítő fegyverrel, a gyermek Jézushoz szálló bensőséges imádsággal!

*** XV. Benedek pápa együttes kihallgatáson fogadja a bíborosokat.** XV. Benedek pápa december 24 én együttes kihallgatáson fogadja a bíborosokat és beszédet fog hozzájuk tartani. Érdeklődéssel várják, vajon a bíborosi kollegium dékánjának: Vannutelinék karácsonyi üdvözlétére mondott pápai beszéd folytatása lesz-e a legutóbbi allocúciónak. A Correspondenza és a Corriere della Sera azon a véleményen vannak, hogy a pápa fáradhatatlan kitartással buzgólkodik a karácsonyi fegyverszünet létrehozásán, ami aztán kiindulási pontja lenne az apostoli Szentszék további munkálkodásának a béke érdekében. Kétségtelenül fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki a pápa ebben az irányban az utóbbi négy hónap alatt.

*** A Katolikus Népszövetség karácsonyi ünnepélye.** Vasárnap, karácsony másodnapján a Katolikus Kör Szent László termében nagyszabású, fényes sikerűnek ígérkező ünnepélyt rendez a Katolikus Népszövetség. A műsor, melynek minden egyes száma művészi értékű, a következő:

1. Hortobágyi József: Karácsonyi ének. Szavalja: Wallner Irénke.
2. Beethoven: Isten dicsőségére. Éneklie a Kath. Kör dalárdája.
3. Költemények. Szavalja Bihari Ákos.
4. a) Liszt: Notturmo (La regatta Veneziana.)
b) Liszt: Feuilles d'album. Zongorán előadja Pálffy Jenőné.
5. Az örvendetes karácsony. Ünnepi beszéd, tartja Brém Lőrinc kanonok.
6. Karácsonyi pastorale. Szövegét írta Takácsy Dénes, zenéjét szerozte Resch Mihály. Szalay Elemér zongora- és Herbály István harmonium kísérete mellett éneklie a Kath. Kör dalárdája.

Kezdeté délután 5 órakor.

Belépti díj nincs, de szives adományokat a Katolikus Népszövetség céljaira közszóval fogad. A tiszta jövedelem 25 százaléka a háborús jótékony célra fog fordítani. Belépti jegyül a népszövetségi tagsági igazolvány vagy a meghívó szolgál.

A meghívók már szétküldettek. A ki meghívóját tévedésből meg nem kapta, forduljon a Népszövetségi Otthon gondnokához.

*** Kitüntetés a halál után.** A hivatalos lap közli, hogy a király az ellenség előtt elesett Jellenz József 4. népfelkelő gyalogezredbeli főhadnagyot a hadidiszitményes III. osztályu katonai érdemkereszttel tüntette ki.

*** A francia türelmetlenség.** — Lyonból jelentik: A „Nouveliste“, a franciaországi klerikális párt organuma tegnapi vezércikkében keservesen panaszkodik a hivatalos körök türelmetlensége miatt. A harsányan 25 000 katolikus lelkeszt teljesít szolgálatot. Számos katolikus lelkeszt letartóztattak, egy illusztrált lap pedig büntetlenül és a cenzurától semmiben sem korlátozva közölte azt a képet, mely német sisakban ábrázol egy papot. Grivelet atyát kémkedéssel vádolták meg és megrágalmazták, hogy öt évi fegyházra ítélték, ugyanakkor, mikor ez az érdemes pap súlyosan megsebesült a fronton. Ez a türelmetlenség csak Németországnak használhat.

*** Esküvő.** Simon Ernő pólai tengerész tegnap délután 4 órakor vezette oltárhoz aráját Révész Gizit a váradi-olaszi róm. katolikus plebánia templomban.

*** Hustalan nap.** A kormány egyik rendelete tudvalevőleg minden pénteken és kedden eltiltja a sertés- és marhahús árusítását. Ez a rendelkezés csak családnál gondot okoz most, mert az ünnepre való húst rendszerint előtte való nap szerzi be, míg ma, péntek lévén, nem veheti meg a tilalom folytán a karácsony első napjára szükséges húst. Erre való tekintettel a fővárosban a hustalan napra vonatkozó rendeletnek mára való felfüggesztését kérték a kormánytól, de hír szerint eredménytelenül. Lukács Ödön, Nagyvárad város polgármester helyettese még csütörtökön távirati uton fordult a tilalom felfüggesztéséért a miniszteriumhoz, azonban a táviratra tegnap estig nem válaszoltak a miniszteriumból. Tehát a miniszteri rendelet nincs felfüggesztve s így ma, pénteken hustalan nap van.

*** Szegény gyermekek felruházása.** A váradi városi rk. elemi fiúiskolában a szegény tanulóknak december 23 án osztotta ki dr. Lestyán Endre plébános karácsonyi szeretetadománykép a meleg ruhát és cipőt. 59 gyermek részesült ruha és láb-beli segélyben. A kiosztott segély pénzbeli értéke 1261 korona. A gyermekek felruházásához kegyes adományaikkal hozzájárulni szivesek voltak: Gr. Széchenyi Miklós 50 K, Grócz Béla 20 K, dr. Bundala Mihály 20 K, Speit Gyula 20 K, dr. Lányi József 20 K, Gabriely Lajos 20 K, dr. Vueskies Gyula 20 K, Lopussny Gyula 10 K, dr. Karácsonyi János 20 K, Szirmay L. Árpád 10 K, Brém Lőrinc 10 K, Papp Anna 5 K, Vinkler Jozefa 10 K, öz. Sürger Mihályné 5 K, öz. Kádár Jánosné 3 K, Csatáry Józsefné 3 K, Kuchta Endréné 10 K, öz. Molnár Istvánné 3 K, öz. Kása Nándorné 2 K, Huzella Gyula 2 K, Oláh György 2 K, Harmathy Karolyné 2 K, öz. Grunwald Henrikné 4 K, Justh Karolyné 2 K, Nagyvárad Takarékpénztár 10 K, S. B. 5 K, Általános Takarékpénztár 3 K, Kereszthy Kornél 5 K, Mezey János 2 K, Andrányi Károly és Fiai 10 K, Kolozsváry Sándor 2 K, Szilágyi Géza 2 K, dr. Medvigy Gáborné 3 K, dr. Krüger Aladárné 2 K, Hegedüs János 3 K, Olasz Ilka 5 K, összesen 325 korona. A kegyes adakozóknak ez uton is hálás köszönetet mond az igazgatóság.

*** A rendőrség megvédte a közönség egészségét.** Régeny pusztról azt telefonálták a rendőrségnek, hogy két hizott ökör tultáplálás következtében megzabált, tehát le kell vágni. A pusztán és környékén azonban a húst kimérni nem lehet, nincs rá elegendő vevő, tehát be hozzák Nagyváradra kimérésre a húst. Az intéző jelezte egyuttal, hogy a levágott állatokat a biharpüspöki husvizsgáló hivatalos bizonyítvánnyal látta el, s reggel 7 órakor a váradi piacon lesz a hús. Várták is reggel az ígért húst, de nem jött, csak 11 óra felé döcögött be a régenyi szekér a hussal. Zilahy Antal rendőrfelügyelő észrevette, hogy a husnak rossz a színe s jelentést tett Gerő Ármán főkapitánynak, s ez elrendelte, hogy a vágóhidra vigyék s ott vizsgálják meg a húst. A városi állatorvos megvizsgálta s úgy találta, hogy gyanus. Nemes Áron dr. tisztí orvos ezt igazolta s így a rendőrség nem engedte a romlott hús kimérését, bár a bihari husvizsgáló ezt javasolta. Így esett el a köz-

zönség olesó hústól, de megmenekült esetleges betegségtől.

*** A Szent József-intézeti sebesültek karácsonyfa ünnepélye.** A Szent József-intezetben elhelyezett sebesült katonák karácsonyfa ünnepélye ma d. u. fél 6 órakor lesz. Az intézeti kórház vezetősége szép programot állított össze, melynek legérdekesebb pontjai lesznek az Immoulatazárda növendékeinek éneke és szavalata magyar, német és horvát nyelven. A Bogár és Szántó cég adományából minden sebesült egy fél liter bort kap a karácsonyesti lakomához.

*** Az Erzsébet árvaház karácsonyi ünnepélye.** A biharmegyei és nagyváradai nőegylet f. hó 24 én d. u. 3 órakor az Erzsébet leányárvaházban karácsonyi ünnepélyt tart, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívja az egylet elnöksége.

*** Az új üstökös.** Ismét feltűnt, s ritka fénynyel tündöklie a magyar irodalomban Tolnai Világlexikona a most megjelent VI. kötetével, mely mint az előbbi 5 kötetből is láthattuk — a művelődésnek és tudománynak egészen új, eddig ismeretlen utat nyit. Utat a népmilliókhoz, akik a tudást éppen, mert az eszközei drágák, nem tudták megszerezni. Tolnai Világlexikona ezzel az alkotásával egy olyan művet ad csaknem ingyen a nagyközönség kezébe, mely egyedülálló, utólrhetetlen és hízagpótló. Képei, művészi illusztrációi, felvilágosító, magyarázó rajzai ezuttal felülmulják az eddig megjelent 5 kötetét. S ez a mai nehéz időkben, amikor a nyomdai, s a papírárak 100 percenttel emelkedtek, csak igazolja azt, hogy Tolnai Világlapja olvasóit olyan ajándékokban részesíti, amilyennel még eddig egyetlen lap előfizetői sem dicselkedhettek. Egy-egy kötet bolti ára 20 korona, s az előfizetők és hetivevők csaknem ingyen jutnak hozzá.

*** Adományok.** Czifra Sándor fugyivásárhelyi kántortanító 5 koronát küldött szerkesztőségünkbe. Ezt az összeget a fugyivásárhelyi iskolásgyermekek gyűjtötték a sebesült katonák karácsonyfájára. — Printz János 250 darab eigarettát küldött hozzánk a beteg katonák karácsonyfájára. Rendeltetési helyére juttatjuk.

*** Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle hurut-szeletkét. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 13-02.

*** Nyul bőrt veszek.** Kalapgyár Bémer-tér.

*** Karácsonyi és ujévi ajándékoknak** megfelelő gyönyörű manieure, fésű, illatszere és toilette kazetták, parfümök legolcsóbban és legszebb kivitelben Farkas István Apolló drogeriájában szerezhetők be. Telefon 13 02.

*** Intelligens** róm. kath. vallásu komoly asszony házvezetőnői állást keres. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

*** Családi rum** vaniliával vagy ananász ízzel literje K. 380. Mindenféle likör essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 120. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Rákóczy-ut. 7/B.

*** Zeuzsi kisasszony** a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est megszélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád. Te szóke gyermek. Háborus lemez ujdonságok. Hangszerek hegedűk, gramafonok eladása és javítása olesóárban. Hír különlegességek.

* **Veszek** óska varrógépeket és kérepek párokat ugyiszintén literes és félliteres boros palackokat Kalenda János Szent László-ut. Moskovits palota.

* **Kossuth-utca Sas-palota. Telefon: 635. sz. Aszódy** 8-féle zamatú pörkölt kávéi izre és zamatú utánozhatatlan, kávépörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztók rendelkezésére áll, nagymennyiségben teák, rumok, kakaó, csokoládék, szardíniák, sajtok, szalámi, Kugler Gerbeaud cukorkák. Színházba, Apolló, Uránia és Vigadó moziba járók cukorkát Aszódytól Kossuth-utca, Rákóczi uton, Zöldfa-passzázás és Kossuth-utcai passzázásban vásárolhat főzletli árak szerint, kávékrém 1 darab 2 fillér, 1 nagy rud csokoládé 16 fillér. Kossuth-utcai passzázásban külön halkonzerv üzletben kaphatók összes fajta pácolt halak, u. m. ossee, fillé, tengeri hal, mely pótolja a húst, stb. stb. Karácsonyra és Mikulásra még soha nem létező óriási nagy szaloncukorka vásár és sok ajándéknak való édességek kaphatók. Katonai postaládák és haretéri dobozok megtöltése üzleteimben árukkal együtt beszereshető. Üzleti vállalatom: Főzlet: Kossuth utca, I-ső fiók: Sas-passzázás haltzlet, II-ik fiók: Zöldfa-passzázás kabaréval szemben, III-ik fiók: Csokoládé Király Rákóczi ut Orsolya-zárda.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

* **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

IRODALOM

A **Zsebatlasz 1916 évre** szóló köteté már megjelent a Magyar Földrajzi Intézet r. t. kiadásában.

Tartalma a következő: A háboru és a jövő földrajztanítása. Magyarország földrajzi helyzete. A magyar mezőgazdaság és a háboru. Déli határaink és balkáni érdekeink. Olaszország és az osztrák és magyar monarchia. Az Adriai tenger és a háboru. Dr Kövesligethy Radó egyetemi ny. r. tanár oroszországi utinaplójából. A magyarság és a háboru. A Kárpátok és a háboru Bulgária. Törökország jövője. A Dardanellák és Konstantinápoly. Az örmény kérdés. Turán és a turáni törekvések fejlődése. Orosz Lengyelország. A balti tartományok. Belgium. Az Egyesült Államok és a háboru. Tengeri közlekedés a háboruban. Az európai ipar és nyersanyagai. A világ gabonatermelése, Háborus költségek, államvagyon, adósság. A háboru eddigi területi eredményei. Ellenségeink területe és lélekszáma. Ellenségeink országfelosztó tervei.

Amint látnivaló, a háboru földrajz köréből vett időszere s egyben ama témák egész sorozatát — s valamennyit szakemberek tollából — találjuk benne, amelyek nemcsak a tanuló ifjúság ismeretének gyarapítására, hanem a művelt közönségnek a tájékoztatására is alkalmasak. A szöveg közt kis térképpel, grafikokkal tarkított s egyebeként is csinosan kiállított 11 iv terjedelmű víznyoleadrétű kötetnek 6 kisebb és 4 nagyobb térképmelléklete az 1915 évi Zsebatlasz térképeinek folytatása, melyek így együtt a háborus országok mindegyikéről pontos és jó térképekkel szolgálnak. Ára 2 K 40 fillér és kapható a Magyar Földrajzi Intézet r. t.-nál, V., Rudolf tér (Ujpesti rakpart 2.) valamint minden könyvkereskedésben.

A Katolikus Hittérjesztés Lapjai november decemberi füzeté a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: A keewatini eskimóknál. — Keresztény házasságok Moyamában. — Kath. missió Tindivanamban. — Első apostoli körut Sac halin szigetén. — Élet a Szaharán. — Missió a Fidsi szigeteken. — Kath. missió Tahiti szigetén. — Missiói tudósítások: A sziriai missió insége. — Előindia: Hindu gyermekek keresztelése. — Előindia: A kolera pusztítása. — Laosz: A legidősebb és legfiatalabb hírhirdető Nong Sengben. — Tonking: Keresztelő asszonyok. — Afrika: Két új missióállomás az Elefántcsontparton. — Afrika: Kath. missió Bignonamban. — Afrika: Belpoklosmenhely Nigériában. — Szigettenger: Kath. missió előhaladása Hawaii szigeteken. — Kath. egyetem Ausztráliában. — Az orkán pusztítása Közép Océániában. — Missió San Christovalban.

Képek: Előindia: Hindu iskola. — Előindia: Pogány isten szentélye. — Előindia: Hindu rendőrtisztviselő. — Előindia: Hindu piperkőc. — Előindia: Aelen püspök Madras érseke. — Bottero, Kumbakonam püspöke. Előindia: Két hindu ügyvéd. — Előindia: Hírhirdetők lakása Dighyben. — Előindia: Mulatózó hinduk. — Közép-Afrika: Munka a missiótelepen. — Közép-Afrika: Néger zenész. — Közép Afrika: Joubert kapitán. — Közép Afrika: Arab dervis. — Alaszka: Kanadai missió nyáron. — Fidsi szigetek: Belsőültek a sűrűben. — Előindia: Trichinopoly vidéke. — Afrika: Missiótelep a pusztaságban.

KÖZGAZDASÁG

Zsákmányolt vasvillák.

Értesítjük a községi elöljáróságokat, hogy győzelmes csapataink által Oroszországban zsákmányolt vasvillákból a gazdaság szükségletét jutányos áron a kisbéri m. kir. állami ménesbirtokon még mindig beszerezheti. Amely községben tehát ilyen villákat beszerezni óhajtanának, írja össze az elöljáróság a gazdaság ebbeli szükségletét és közvetlenül rendelje meg azt a kisbéri m. kir. ménesbirtok igazgatóságától — Kisbér címen.

Rendelésre áll még: 62 000 darab 3 águ sima, darabja 60 fillér, 42 000 darab 4 águ sima rövid, darabja 80 fillér, 620 darab 5 águ sima, darabja 1 korona 10 fillér, 9500 darab 3 águ, melyből egy ág szemben áll a két ággal, darabja 30 fillér, 3800 darab 4 águ, melyből egy ág szemben áll a három ággal, darabja 40 fillér, 2300 darab 5 águ, melyből egy és két ág szemben áll a három és 4 ággal, darabja 50 fillér.

Rendelés esetén a villák ára a jelzett címre előzetesen beküldendő. Pontosan megjelölendő tovább a vasutállomás és az, hogy a feladás teheráru vagy gyorsárúként történjék-e?

Szállítási díj nem küldendő be, hanem az a rendelő által a leadó állomáson lesz fizetendő, az átvétel alkalmával suly meg-

állapítás kérendő és hiány esetén a vasutal szemben visszatérítés követelendő, — amennyiben hiányért a kisbéri m. kir. ménes birtok csak abban az esetben szavatol, hogy ha a leadás alkalmával megállapított suly megegyezik a feladási sullyal és mégis hiányzanék vasvilla.

Biharmegyei Gazdasági Egyesület.

SZINHAZ

Heti műsor.

Péntek délután: János vitéz.
Este: Szünet.
Szombat délután: Bájós ismeretlen.
Este: Ónagysága ruhája. (Bérlétszünet.)
Vasárnap délután: Lyon Lea.
Este: Legénybuesu.

Karácsonyi előadások. Ma, pénteken, karácsony előestjére tekintettel csak délután lesz előadás. Szinrekerül a János vitéz, amelynek reprizét oly nagy tetszéssel fogadta a közönség. — Szombaton délután a Bájós ismeretlen, este pedig Ónagysága ruhája lesz műsoron. Vasárnap délután Bródi Sándor jeles drámája: Lyon Lea, este pedig a Legénybuesu kerül színre.

Legujabb táviratok.

Rokkant katonáink köszönete a pápának.

Bécs, december 23. A Pol. Korr. jelent: Mint értesülünk, az orosz hadifogságból kicserélés útján elbocsátott rokkantak, tiszték és katonák a Szentatyához, mint megszabadulások nagylelkű kezdeményezőjéhez feliratott intéztek, amelyben hálaüknek és odaadásuknak adnak kifejezést. Az albumot a több száz aláírással ellátott felirattal ma átoyujtották Scapinelli bécsi nunciussnak azzal a kéressel, hogy azt Öszentségéhez juttassa.

Az oroszok szabad átmenetelt követelnek Romániától.

Budapest, december 23. Kontantinápolyból jelentik: Az Ikdam bukaresti tudósítója biztos értesülés alapján jelenti, hogy az entente-hatalmak demarcheot intéztek Romániához. Az entente az orosz csapatok számára szabad átvonulást követelnek Románia területén. A hatalmak kollektív jegyzéke ezen értesülés szerint rövid terminust tűz ki.

A 93-ik gyalogezred tulajdonosa.

Budapest, december 23. (Saját tud.) Bécsből jelentik: A király Pflaeter Baltin lovassági tábornokot a 98 ik gyalogezred tulajdonosává nevezte ki.

Az angol alsóház a gallipoli visszavonulásról.

Rotterdam, dec. 23. Londonból jelentik: Az alsóházban élesen bírálták azt az eljárást, hogy elhalasztották Hamilton tábornok jelentésének közlését, a mely beszámol a Gallipoli félszigeten történt hadieseményekről.

Carson kifejtette, hogy Asquith miniszterelnök olyan hangon jelentette be az angol hadállások kiürítését, mintha az valami győzelem lett volna. Miért hagyták az angol katonákat hóaspokon keresztül abban a pokolban győtrődni (Viharos helyeslés), a hol naponként ezrével betegednek meg.

Asquith miniszterelnök beszédében Lord Derby toborzási akciójáról számolt be, adatekkel azonban nem szolgált. Azt mondta, hogy számokat még nem lehet közölni, de az eddig elért zámok nagy hazaszeretetről tesznek tanubizonyosságot. Egyes ország-részekben azonban a nőtlenség sem jelentkeztek. A miniszterelnök ezután megismételte a nők emberekre vonatkozó ígéretét.

Attért azután a Gallipoli félszigeten történt eseményekre és kijelentette, hogy a süllyei és ari burnui visszavonulás alkalmával az angolok vesztesége mindössze három (?) sebesült volt és pedig két gyalogos és egy tengerész.

A szerb trónörökös is részese a királygyilkosságnak.

Budapest, december 23. (Saját tud.) Szófiából jelentik: A legközelebbi napokban várják a Nisben zsákmányolt szerb állami irattárból azoknak az okmányoknak a közzétételét, amelyekből kitűnik, hogy nemcsak a szerb kormány és a belgrádi tisztii egyesületnek, hanem a trónörökösnek is van része trónörökösünk meggyilkolásában. A trónörökös mint felbujtó szerepelt a gyilkosságban.

A csernovitzi orosz vereség.

Csernovitz, dec. 23. (Saját tudósítónktól.) A Dnyeszternél, az orosz határ közelében az oroszok óriási ködben nagy megerősítésekkel közelednek állásainkhoz. A támadókat súlyosan visszavertük.

Sarah Bernhard haldoklik.

Páris, december 23. (Saját tudósítónktól.) Sarah Bernhard haldoklik.

Téves csatározás a bolgárok és görögök között.

Budapest, december 23. (Saját tud.) Szófiából jelentik: A hivatalos jelentés szerint a bolgárok szerb bandákat üldözve tévedésből görög csapatokra lövöldöztek, akik viszonzták a tüzelést. Sebesülés mindkét részről történt. A tévedést a kormányok kölcsönösen kimagyarázták.

Névjegyek

izlésesen és
jutányosan
készülnek a

Szt. László-nyomdában
Szilágyi Dezső-utca 5.

Regényesarnok.

Az árvák.

Ira: Méta.

A két szép Fehér leány sem gondolta volna, hogy azon a napon a melyiken édes anyjuk koporóját leeresztik a sírba, a kedves és résztvevő világ ajtaja is bezárul mindörökké számukra. A mikor a friss hant már készen állott, még volt a kedves barátoknak egy egy szavuk a két árvához.

— Oh ti szegény szép leányok ti!

— A jó Isten vigasztaljon benneteket nehéz gyászotokban.

De a sok között a legkifejezőbb volt a legutolsó bucsuszó:

— Na Isten veletek szegény árvák...

És a két árva nem értette hogy édes anyjuk legjobb barátja miért köszön el tőlük mindjárt itt a sírnál azzal a bucsuszóval, hogy „Isten veletek”

Sajnos nagyon hamar rájöttek.

Az eddig állandóan derűs napsugaras ház, a gyász miatt egyszerre mély esendő borult. Alig jött most oda egy-két résztvevő látogató. A két leány előtt is csakugy kongott a nagy lakás. Nem volt az édes anya sehol. Mindjárt az első napokban, amikor a temetőbe kimentek, nem volt aki végig nézze őket, hogy hogy is áll a két gyermek a kalap, a ruha? Úgyes csokorra van e köve még a cipő szalagja is? És így tovább, mert amit az anyai szem átvizsgált, mindig minden kifogástalan rendben volt! A két testvér felöltözött. Készen állva szinte állt és várt. A két árva egymásra nézett és hangos zokogásba fullt.

A gyászév eltelté után édes apjuk társaságában elmentek a színházba, zsurokra, hangversenyekre és mert mindkét leány igen szép volt, hódoló is hamar akadt, ami aztán rögtön szemet szurt a hasouló leányos mamáknak, a néhai jó barátoknak.

— Ja persze, a mamák gardirozása nem olyan kellemes, mint a kevésbé élesszemű apák gardirozása.

— Na persze hiszen bevásárolni és sétálni is mindig egyedül mennek, (mert hát a dolgozó apa nem hagyhatja kenyérkereső hivatalát és fesztelenül társalognak).

És folyt a két árva szapulása. A kedves jóakaró mamák pedig latba vetették minden fufangjokat, hogy az udvarlókat a két árvától elhódítsák.

A szépség azonban mindvégig vonz. Erzsike egy jótékony hangversenyen, melyen ő is szerepelt, egy piros rózsacsokrot kapott és csakhamar menyasszony lett.

A boldogság sugara azonban csak igen kevés ideig ragyoghatott, mert kiűtött a borzasztó világháború és a vőlegénynek, a hadnagynak is menni kellett.

A két árva élete ismét aggodalommal volt tele. A virággal imával volt tele mindíg a két anya sírja. Biztos, hogy ők vissza hozzák árváik nyugalmát.

A rózsaszínű lapok most innen, most onnan jöttek.

„Leng a finom kéz által himzett selyem lobogó győzelmen előre!” Csak imáikkal erősítsék az otthonmaradottak kitartásukat, győzelmünket...

És egyszer csak riasztó sürgöny hírül hozta, hogy a főhadnagy már is jön vissza, hazafelé szép hazájába. De talán ötkre nyomorék és most még nagyon beteg.

A két árva hangtalanul rogyott a mindig vigaszt nyújtó házioltár elé. Egyik az égi anyához, a másik a meghalhoz beszélt:

— Ugye-e haza hoztad őt nekünk?

— Ugye-e megint visszaadod őt kis otthonunkba?

És örömben sirt, zokogott, imádkozott soká, igen soká az anyátlan két árva...

A hadikórházban minden nap pontosan megjelent hófehér ruhájában és főkötőjében a kis ápolónő.

Meg is jegyezték bajtársai Bólának: könnyű volt neki az ágyat hamarosan elhagyni, hiszen azt egy szerető, önfeláldozó menyasszonyi szív is úgy akarta.

És ismét egymás mellett ment a fiatal pár. Igaz, hogy a vőlegény nem tudta karofogni menyasszonyát, mert jobbról is és balról is alkalmatlankodott egy egy csaf sétát, — a mankók...

Napok, hetek múltával azonban frissebbek lettek a bágyadt, bizonytalan lépések és eltűnt az egyik mankó is és azt most már csinos sétát váltotta fel.

A kis család a legboldogabb karácsonyi estét töltötte, mert akiért aggódott, visszajött, újra közöttük volt. A legderűsebben folyt a társalgás az ünnepi lakoma mellett.

Különösen Antonia sürgött forgott éppen úgy — mint hajdan az áldott jó édes anya, hogy csaknem minden kívánsága, óhaja meg legyen a kedves gyermekeknek Erzsikének és Bólának.

Vacsora után, amint Béla felakarna állani, — keresi az ő segítő társait mankóját és botját — de nem látja sehol.

Egyszerre fogózva, mint a gyermek, de minden támasz nélkül elindul mankói után, mely az édes anya virágos képe alá volt téve. A kis család pedig csak nézte-nézte az álomnak hitt, de a való jelenséget, a meglepetéstől nem tudott szólni. S mikor Béla mankóihoz ért, Erzsike örömben, boldogságában anyja képehez rohant s azt össze-vissza csókolgatta.

Ugy érezte, most kapta édes anyjától a legszebb karácsonyi ajándékot.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KAROLY.

Bőrhulladék!

Nagyban és kicsinyben

Postacsomag mintául bórmentve 10 kor. utánvéttel.

Stern Miklós
NAGYVÁRAD
Kossuth-utca 4. sz.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-
utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Érte-
kezni a Gazdasági és Iparbankrt.-nál.

Önnek sajátérdeke

hogyan beszéljen a

CSODA PÓKKAL

mindent tud s megmond.

Rákóczy-ut 5. sz. a saját helyiségében.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak legalkalmasabb:

**Finom illatszerek,
Manicur Casetták,
Fésű Casetták,
Gilette önborotváló készülékek,
gyönyörű tükrök, hajdiszek stb.**

immár 15 év óta fenálló s közbizalomnak örvendő

BERGER SÁNDOR

**Városi és megyei
Telefon szám 667.**

**Parfumerie Savoly illatszertárában,
Nagyvárad Bémer-tér Színház sarok.**

Nagyváradfi fióküzletek :

**Kossuth-utca 5. Gyárépüle
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.**

Nagyváradfi fióküzletek :

**Kossuth-utca 5 Gyárépület
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.**

Divatos

Elegáns

NŐI CIPŐK

a téli saisonra

igen nagy választékban, szabott gyári árakon kaphatók a

**HUNGÁRIA CIPŐGYÁR R.T.
fióküzleteiben.**

Gyártmányaink izlésees kiállításuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedvoltek.

50 fióküzlet az ország összes nagyobb városaiiban.